

УДК 347.962.32

DOI <https://doi.org/10.32782/1813-338X-2023.4.36>**В. В. Бабко**

суддя

Деснянського районного суду міста Києва

МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПУ НЕЗМІНЮВАНOSTІ СУДДІВ

У статті розглядаються положення міжнародних стандартів дотримання принципу незмінюваності суддів. Вказано, що на сьогоднішній день міжнародною правовою спільнотою розроблено значну кількість документів, які утворюють платформу для приведення національних суддівських систем до єдиного зразка. Констатовано, що міжнародний підхід до формування суддівського корпусу передбачає диференціацію процедури оцінки в залежності від типу правової системи, а також особливостей кар'єрного просування. Огляд практики Європейського суду з прав людини свідчить про те, що більшість з розглянутих справ, заявниками яких були громадяни України, котрі виконували обов'язки суддів судів різних інстанцій стосувались неправильного тлумачення національними органами порядку забезпечення незалежності судової влади та її функціонування на засадах відповідальності, добросовісності, об'єктивності та прозорості положень нормативно-правових актів, зокрема в частині притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності. Фундаментальність незалежності та об'єктивності суддівської системи передбачає створення та впровадження гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів судді, що надає можливість уникнути окремі корупційні та інші ризики, які можуть виникнути на етапі розгляду справи. Підсумовано, що міжнародні стандарти дотримання в національних правових системах принципу незмінюваності судді відтворюється крізь призму таких рис як: 1) забезпечення належного захисту прав, свобод та законних інтересів суддів, незалежно від їх посади та форми організації судового органу (інстанції); 2) чітке визначення підстав для припинення кар'єрного просування судді з метою уникнення двотлумачення положень законодавчих та інших нормативних актів; 3) створення системи суб'єктів, в дискрецію яких входить відібрання претендентів на заміщення вакантних посад суддів та забезпечення прозорості процедури; 4) визначення звільнення судді з посади найсуворішою санкцією, яка може бути застосована; створення порядку оскарження такого рішення; 5) забезпечення дотримання принципу незалежності судової влади на етапі оцінювання професійної діяльності судді; 6) забезпечення порядку інтеграції міжнародних стандартів відправлення правосуддя в національні правові системи.

Ключові слова: *судоустрій, судочинство, суд, кар'єрне просування, суддівський корпус, судова влада.*

Постановка проблеми. Гарантування об'єктивності та прозорості судочинства є пріоритетним завданням сучасної правової та демократичної держави. Більшість проблем забезпечення судоустрою та визначення статусу суддів було вирішено під час реформи у 2016 році, логічним наслідком чого стало прийняття нового (нині чинного) Закону України від 02.06.2016 № 1402-VIII «Про судоустрій і статус суддів», в якому було чітко визначено вихідні положення, на яких ґрунтується незалежність суддів. Одним із таких положень є гарантування незмінюваності судді. Такий законодавчий підхід зумовлений як прагненням забезпечити кадровий потенціал суддівської системи, так і спробою

зменшити кількість корупційних ризиків під час формування суддівського корпусу. Водночас, будь-яка національна реформа проводиться у відповідності до міжнародних та європейських стандартів та на виконання вимог міжнародної спільноти. Не є виключенням і реформа суду взагалі та визначення принципу незмінюваності суддів як гарантії їх незалежності зокрема. Забезпечення належного судочинства в умовах дії особливого правового режиму воєнного стану та тимчасової окупації ворогом окремих територій України потребує подальшого впровадження рекомендацій та стандартів відправлення правосуддя, визначених в міжнародних нормативно-правових актах та документах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Проблемі формування суддівського корпусу та гарантування дотримання керівних принципів відправлення правосуддя та інших дотичних питань присвятили свої праці такі вчені як Н. Квасневська, Я. Зейкан, О. Костенко, І. Шицький, С. Обрусна, Т. Пономарьова та інші. Водночас, особливості впровадження у суддівську практику міжнародних стандартів дотримання принципу незмінюваності суддів майже не ставали предметом наукових пошуків, що і зумовлює актуальність обраної для дослідження теми.

Мета статті - розгляд основних міжнародних стандартів відправлення правосуддя та гарантування незалежності суддів, а також аналіз перспектив їх подальшого впровадження в національну суддівську практику.

Виклад основного матеріалу. Відтак, на сьогоднішній день міжнародною правовою спільнотою розроблено достатньо значну кількість документів, які утворюють платформу для приведення національних суддівських систем до єдиного зразка. *Аналіз міжнародних стандартів у сфері судочинства надає можливість їх диференціювати на такі групи:* 1) міжнародні стандарти, які забезпечують об'єктивність судового розгляду та незалежність суддів; 2) міжнародні стандарти, які гарантують суддівську етику та доброчесність; 3) міжнародні стандарти, які забезпечують формування суддівського корпусу та кар'єрного просування суддів; 4) міжнародні стандарти із організаційно-управлінського та інформаційно-аналітичного забезпечення судоустрою; 5) міжнародні стандарти, які забезпечують здійснення правосуддя та виконання судових рішень. Дослідження наведених стандартів дозволяє констатувати, що принцип незмінюваності суддів інтегрований в національне законодавство із урахуванням всіх наведених стандартів.

Одним із основних міжнародних нормативно-правових актів, які регулюють суддівську діяльність є Європейська Хартія про статус суддів (Департамент з юридичних питань Ради Європи, 08-10 липня 1998 року, DAJ/DOC (98)23), в якій визначено, що щодо кожного рішення, пов'язаного з підбором, відбором, призначенням, просуванням по службі або припиненням повноважень судді Закон передбачає втручання органу, незалежного від виконавчої та законодавчої влади, у складі якого щонайменше половина членів, які беруть участь у засіданні, є суддями, обраними такими самими суддями у порядку, який гарантує

якнайширше представництво суддівського корпусу [1]. На виконання цього положення в Україні було створено систему органів, метою яких є забезпечення незалежності судової влади та її функціонування на засадах відповідальності, доброчесності, об'єктивності та прозорості. До таких органів було віднесено Вищу раду правосуддя (до 2017 року – Вища рада юстиції), Вищу кваліфікаційну комісію суддів України, Державну судову адміністрацію України, Громадську раду доброчесності. Водночас, аналіз судової практики свідчить про те, що, фактично, низка повноважень наведених суб'єктів дублюється, а ускладнений процес оцінки та відбору претендентів на посаду суддів не тільки негативно впливає на процедуру формування суддівського корпусу, а і призводить до порушення принципів захисту суддів.

В контексті наведеного показовою є позиція Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ), викладена у рішенні по справі «Денисов проти України» (Заява № 76639/11). *Заявник скаржився за пунктом 1 статті 6 Конвенції на невідповідність вимогам незалежності та безсторонності проваджень у ВПЮ (нині – Вища рада правосуддя – В.Б.) та ВАСУ (нині – Касаційний адміністративний суд у складі Верховного Суду – В.Б.) щодо звільнення його з посади голови Київського апеляційного адміністративного суду. Він також скаржився на те, що ВАСУ не забезпечив належний перегляд його справи, обмеживши, тим самим, його право на доступ до суду.* З приводу заяви Міжнародна комісія юристів, заявила, що принцип незалежності судової влади обов'язково передбачає забезпечення гарантії перебування на посаді голови суду. З метою забезпечення такої гарантії перебування на посаді та збереження як незалежності окремих голів судів, так і їхньої можливості підтримувати незалежність суддів у їхніх судах, у провадженні щодо звільнення з посади голови суду мають забезпечуватись такі самі гарантії незалежності та справедливості, що й у провадженні про звільнення з посади судді. Третя сторона стверджувала, що застосовність статті 6 Конвенції у цій справі має визначатись відповідно до підходу, встановленого в рішенні у справі «Вільхо Ескелайнен та інші проти Фінляндії» (Vilho Eskelinen and Others v. Finland), який застосовувався Судом у справах щодо суддів, у тому числі в згаданому рішенні у справі «Бака проти Угорщини» (Baka v. Hungary) [2]. Міжнародний підхід до гарантування принципу незмінюва-

ності суддів передбачає створення системи гарантій, які можуть застосовуватись як під час призначення та перебування судді на посаді, так і при звільненні, що означає, що будь-яка підстава для припинення суддею своєї роботи має бути нормативно визначена та доведена у встановленому законом порядку. Такий підхід також застосовується під час формування суддівського корпусу крізь призму визначеної послідовності проходження претендентом на посаду етапу відбору та перевірки відповідності обраній посаді. Це також стосується і випадків притягнення судді до дисциплінарної відповідальності. Фундаментальність незалежності та об'єктивності суддівської системи передбачає створення та впровадження гарантій захисту прав, свобод та законних інтересів судді, що надає можливість уникнути окремі корупційні та інші ризики, які можуть виникнути на етапі розгляду справи.

У Висновку №1 (2001) Консультативної ради європейських суддів до уваги Комітету Міністрів Ради Європи щодо стандартів незалежності судової влади та незмінюваності суддів (від 1 січня 2001 р.) зазначено, що незалежність судової влади повинна забезпечуватись внутрішніми стандартами якнайвищого рівня. Відповідно, держави повинні включити положення про незалежність судової влади або у свої конституції, або основоположні принципи в країнах, які не мають конституцій, але де повага до незалежності судової влади гарантується давньою культурою та традиціями. Цим стверджується фундаментальна важливість незалежності при визнанні особливої ситуації в юрисдикціях загального права (зокрема, Англії та Шотландії), де існує тривала традиція незалежності, незважаючи на відсутність формальних конституцій [1]. Розгляд положень Конституції України свідчить про те, що у чинному Законі України «Про судоустрій і статус суддів» законодавцем було враховано основні положення щодо здійснення правосуддя. Зокрема у наведений нормативно-правовий акт було інтегровано конституційні приписи, викладені у ст. 126 Закону, в якій визначено, що незалежність і недоторканність судді гарантуються Конституцією і законами України. Цією ж нормою забезпечується дотримання керівних стандартів, передбачених вищезазначеним документом. Безпосередньо принцип незмінюваності суддів відтворюється крізь призму положення щодо того, що суддя обіймає посаду безстроково та вичерпний перелік підстав для звільнення судді з посади.

Основні принципи ООН визначають (пункт 13): «Просування по службі суддів в умовах будь-якої системи повинно ґрунтуватися на об'єктивних чинниках, зокрема, здібностях, порядності та досвіді». Рекомендація № R (94) 12 також є недвозначною: «Усі рішення стосовно професійної кар'єри суддів повинні базуватись на об'єктивних критеріях, а відбір суддів та їхнє просування по службі повинні базуватись на професійних якостях з урахуванням рівня кваліфікації, порядності, здібностей та ефективності». Рекомендація № R (94) 12 чітко визначає, що ці вимоги застосовуються до усіх осіб, які здійснюють суддівські функції, включно з тими, хто має справу з конституційними, кримінальними, цивільними, господарськими та адміністративними питаннями (а також, у більшості відношень, і до непрофесійних суддів та інших осіб, які здійснюють суддівські функції). Отже, загально прийнятим є те, що призначення повинні ґрунтуватися «на професійних якостях» на основі «об'єктивних критеріїв», а політичні міркування повинні бути неприпустимими. Основними проблемами залишаються: (а) наповнення реальним змістом загального прагнення забезпечити функціонування системи призначення «на основі професійних якостей» та «об'єктивності» та (b) узгодження теорії з дійсністю [1]. Таким чином, побудова системи формування суддівського корпусу та забезпечення кар'єрного просування судді повинна включати такі базові складники як оцінка професійного рівня претендента, його добросовісність та відповідність вимогам, встановленим законодавчими та іншими нормативно-правовими актами.

У Доповіді Європейської комісії «За демократію через право» (Венеціанської комісії) щодо незалежності судової системи, частина I: незалежність суду (від 12-13 березня 2010 р.) визначено, що для забезпечення зовнішньої та внутрішньої суддівської незалежності державам слід дотримуватись наступних стандартів: а. Базові принципи, що стосуються незалежності судової системи, повинні бути закріплені у Конституції чи текстах еквівалентної юридичної сили. Серед них головними є наступні: судова система є незалежною від інших органів державної влади, судді у своїй діяльності підпорядковуються тільки закону, розрізняються тільки за функціями, які вони виконують, включно з принципом того, що суддя природного права чи суддя за законом попередньо встановлюється законом та є незмінюваним. b. Всі рішення

стосовно призначення та підвищення суддів по службі ґрунтуються на заслугах із застосуванням об'єктивних критеріїв в рамках закону. с. Правила щодо заборони на суміщення посад та можливості відводу суддів є важливими елементами суддівської незалежності. d. Необхідною складовою забезпечення суддівської незалежності є те, що незалежна рада суддів має визначальний вплив на прийняття рішень щодо призначення суддів та підвищення їх на посаді. Поважаючи різноманітність існуючих судових систем, Венеціанська комісія рекомендує державам, які ще не зробили цього, створити незалежну раду суддів. В усіх випадках рада суддів повинна мати плюралістичний склад, причому значну частину, якщо не більшість, мають становити судді. За винятком осіб, що є учасниками ради в силу посадових обов'язків, цих суддів призначають чи обирають їхні колеги. e. Судді загальної інстанції повинні призначатися безстроково до досягнення пенсійного віку. Випробувальні терміни для суддів становлять проблему з точки зору їхньої незалежності. f. Ради суддів, або дисциплінарні суди, повинні мати вирішальний вплив у дисциплінарному провадженні. Необхідно забезпечити можливість оскарження рішення дисциплінарного органу в суді...[1]. Виходячи із наведеного положення європейської правової спільноти можна виокремити пріоритетні напрями відправлення правосуддя та забезпечення принципу незмінюваності суддів, серед яких: 1) закріплення в Конституції України статусу суддів та гарантування їх незалежності та об'єктивності; 2) забезпечення кар'єрного просування суддів та справедливого формування суддівського корпусу (захист від корупційних ризиків гарантується розгалуженням системи органів, які беруть участь у відборі претендентів на вакантну посаду судді та участі у конкурсі); 3) забезпечення соціального захисту суддів; 4) захист суддів від неправомірного впливу та несправедливого притягнення до дисциплінарної відповідальності.

Ще одним міжнародним документом є Декларація щодо принципів незалежності судової влади (прийнята Конференцією голів Верховних судів країн Центральної та Східної Європи, від 14 жовтня 2015 р.), в якій зазначено, що

судді мають забезпечуватися гарантіями незмінюваності. Строки повноважень суддів повинні належним чином гарантуватися законом. У процесі призначення суддів на посаду не слід застосовувати випробувальний термін, а якщо він є, потрібно його якомога обме-

жити. Під час випробувального терміну суддя має право на такий же захист, привілеї, імунітет й особисту незалежність, що й судді, щодо яких не застосовано випробувального терміну. Рекомендується, щоб усі судді, які здійснюють повноваження в межах визначеної юрисдикції, призначалися на період, що закінчуватиметься після досягнення певного віку. Судді мають достроково йти у відставку лише за власним бажанням; звільнитися з посади вони мають тільки після обґрунтування їх непрацездатності, вчинення злочину чи інших проступків, що унеможливають відповідність займаній посаді... Щоразу, коли суддю прагнуть звільнити з посади, він повинен мати право бути належним чином поінформованим про це, а також на повноцінний та справедливий розгляд своєї справи. Жоден суддя не повинен притягатися до дисциплінарної відповідальності чи звільнитися за винесені ним судові рішення, окрім як у разі грубої недбалості чи навмисного порушення закону. Якщо закон передбачає оцінювання професійної діяльності суддів, воно має відбуватися з дотриманням принципу незалежності судової влади. Оцінювання суддів може виявляти сфери, у яких їм слід удосконалюватися, та визначати претендентів на підвищення по службі. Оцінюванням не можна зловживати. Воно не може слугувати приводом для звільнення судді з посади. Усі дисциплінарні заходи, процедури відсторонення чи звільнення судді з посади мають проводитися відповідно до раніше визначених стандартів поведінки судді й прозоро [1]. Отже, розгляд провідних документів надає змогу констатувати, що міжнародний підхід до формування суддівського корпусу передбачає диференціацію процедури оцінки в залежності від типу правової системи, а також особливостей кар'єрного просування. Водночас, не дивлячись на те, що окремі вимоги та порядок відібрання претендентів та звільнення з посади суддів відрізняються (здебільшого, це залежить від того, чи передбачає країна «кар'єрних суддів») гарантії незмінюваності суддів залишаються сталими для суддівських систем всіх країн. Огляд практики Європейського суду з прав людини свідчить про те, що більшість з розглядуваних справ заявниками яких були громадяни України, що виконували обов'язки суддів судів різних інстанцій стосувались неправильного тлумачення національними органами забезпечення незалежності судової влади та її функціонування на засадах відповідальності, добросовісності, об'єктивності

та прозорості положень нормативно-правових актів, зокрема в частині притягнення суддів до дисциплінарної відповідальності.

Так, у рішенні ЄСПЛ по справі «Олександр Волков проти України» (Заява № 21722/11) заявник скаржився на порушення його прав за Конвенцією під час його звільнення з посади судді Верховного Суду України. Зокрема, він стверджував за статтею 6 Конвенції, що: (i) його справа не розглядалася «незалежним та безстороннім судом»; (ii) провадження у Вищій раді юстиції (далі – ВРЮ) було несправедливим у зв'язку з тим, що воно не здійснювалося згідно з процедурою, передбаченою національним законодавством, яке закріплює низку важливих процесуальних гарантій, включаючи строки застосування дисциплінарних стягнень; (iii) Верховна Рада України (далі – парламент) ухвалила рішення про його звільнення на пленарному засіданні з порушенням правил використання системи електронного голосування; (iv) його справа не розглядалась «судом, встановленим законом»; (v) рішення у його справі постановлялись без здійснення належної оцінки доказів, а важливі доводи, висунуті стороною захисту, не були належним чином розглянуті; (vi) відсутність у Вищого адміністративного суду України (далі – ВАСУ) достатніх повноважень для розгляду актів, ухвалених ВРЮ, суперечила його «праву на суд»; (vii) не дотримувався принцип рівності сторін. Заявник також скаржився на те, що його звільнення не відповідало статті 8 Конвенції і що у нього не було ефективних засобів юридичного захисту у цьому зв'язку, в сукупності статті 13 Конвенції. Суд визначив, що точність та передбачуваність підстав для дисциплінарної відповідальності є бажаними для цілей юридичної визначеності та особливо для гарантування незалежності суддів. Тому слід докласти зусиль для того, щоб уникнути розпливчастих підстав або широких визначень. Проте нове визначення включає в себе багато загальних термінів, таких як «[вчинення] дій, що порочать звання судді або можуть викликати сумніви [щодо] його/її неупередженості, об'єктивності та незалежності, [або у] чесності та непідкупності судових органів» та «порушення морально-етичних принципів поведінки судді» серед інших. Це видається особливо небезпечним через такі нечіткі терміни та можливість використання цього як політичної зброї проти суддів. ... Таким чином, підстави для дисциплінарної відповідальності досі сприйма-

ються надто широко та потрібне більш жорстке регулювання для того, щоб забезпечити незалежність судової влади. Доповідь за результатами дослідження, серед іншого, ретельно розглядає питання дисциплінарних заходів щодо суддів різних юрисдикцій. У ній наводиться думка про те, що у країнах Європи немає єдиного підходу до організації системи суддівської дисципліни [3]. Що стосується національного законодавства, потрібно вказати на те, що притягнення до дисциплінарної відповідальності є однією із двох, визначених в ст. 53 Закону України «Про судоустрій і статус суддів» підстав для переведення судді до іншого суду без його згоди. Ст. 106 Закону має вичерпний перелік підстав для притягнення судді до дисциплінарної відповідальності (ч. 1 ст. 106 передбачає дев'ятнадцять пунктів порушень, які може допустити суддя умисно або внаслідок недбалості). В ст. 109 законодавчого акту визначено шість видів дисциплінарних стягнень, викладені від найлегшого (попередження) до найсуворішого (звільнення з посади). Подання до переведення судді до суду нижчого рівня є п'ятим за ступенем суворості видом дисциплінарного стягнення, водночас воно не застосовується до судді вищого спеціалізованого суду, а також відповідно до положень законодавства у випадку притягнення до дисциплінарної відповідальності із застосуванням цього стягнення, заборонено переведення судді до Вищого спеціалізованого суду. Отже, враховуючи, що таке стягнення передбачає переведення судді на нижчу посаду, можна говорити про його матеріальний характер, а також про потенційні корупційні ризики, які можуть виникнути внаслідок його застосування.

У багатьох країнах Європи підстави дисциплінарної відповідальності судів визначаються у доволі загальних термінах (таких як, наприклад, істотне або повторне порушення посадових обов'язків, що призвело до виникнення враження про явну невідповідність судді займаній посаді (Швеція). Як виняток, в Італії законодавством передбачається повний список із тридцяти семи різних дисциплінарних порушень, пов'язаних з поведінкою суддів як під час виконання посадових обов'язків, так і поза ним. Санкції за дисциплінарні порушення судді можуть включати в себе: попередження, догану, переведення, переведення на менш кваліфіковану роботу, пониження в посаді, затримку підвищення, штраф, зниження зарплати, тимчасове відсторонення від виконання обов'яз-

ків, звільнення з або без збереження пенсії. Звільнення судді як найбільш сувора санкція зазвичай призначається лише судом; у деяких правових системах вона також може призначатися іншими органами, такими як спеціалізована Дисциплінарна палата Вищої ради суддів, але, як правило, потім її застосування можна оскаржити до суду. За виключенням Швейцарії, парламент не бере участі у в процедурі; проте у Швейцарії система кардинально відрізняється через обмежений строк, на який обирається суддя [1]. Отже, більшість положень, спрямованих на забезпечення принципу незмінюваності судді є типовими для всіх європейських країн. Проведення у 2016 році в Україні суддівської реформи також мало метою унормування підходів до визначення пріоритетних вихідних положень, на яких має будуватись система національного судочинства.

Водночас, виходячи із сучасних незадовільних економічних та політичних реалій, а також збільшення випадків вимушеного відрадження як тимчасове переведення судді до іншого суду того самого рівня і спеціалізації більш актуальним стає питання приведення у відповідність національного законодавства вимогам міжнародної правової спільноти в частині врегулювання процедури формування суддівського корпусу в умовах воєнного та інших надзвичайних станів (із огляду на положення ст. 55 Закону України «Про судоустрій та статус суддів», в якій зазначено, що у період дії надзвичайного чи воєнного стану і за умови зміни територіальної підсудності судових справ, що розглядаються у відповідному суді, в порядку, передбаченому частиною сьомою статті 147 цього Закону, суддя суду, територіальна підсудність справ якого змінюється, може бути без його згоди відраджений для здійснення правосуддя до суду, якому визначається територіальна під-

судність справ, що перебували у провадженні суду, в якому працює суддя, а в разі відсутності вакансій у цьому суді – до іншого суду того самого рівня і спеціалізації [4]).

Висновки і пропозиції. Таким чином, проведене дослідження дозволило підсумувати, що *міжнародне забезпечення дотримання в національних правових системах принципу незмінюваності судді відтворюється крізь призму таких рис як:* 1) забезпечення належного захисту прав, свобод та законних інтересів суддів незалежно від їх посади та форми організації судового органу (інстанції); 2) чітке визначення підстав для припинення кар'єрного просування судді з метою уникнення двотлумачення положень законодавчих та інших нормативно-правових актів; 3) створення системи суб'єктів, в дискрецію яких входить відібрання претендентів на заміщення вакантних посад суддів та забезпечення прозорості процедури; 4) визначення звільнення судді з посади найсуворішою санкцією, яка може бути застосована та створення порядку оскарження такого рішення; 5) забезпечення дотримання принципу незалежності судової влади на етапі оцінювання професійної діяльності судді; 6) забезпечення порядку інтеграції міжнародних стандартів відправлення правосуддя в національні правові системи.

Список використаної літератури:

1. Європейські та міжнародні стандарти у сфері судочинства, Київ, 2015. 756 с.
2. Рішення ЄСПЛ по справі «Денисов проти України» (Заява № 76639/11). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_c96#Text
3. Рішення ЄСПЛ по справі «Олександр Волков проти України» (Заява № 21722/11). URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/974_947#Text
4. Закон України від 02.06.2016 № 1402-VIII «Про судоустрій та статус суддів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402-19#Text>

Babko V. V. International standards for observance of the principle of judge permanence

The article examines the provisions of international standards for ensuring compliance with the principle of immutability of judges. It is indicated that to date the international legal community has developed a sufficiently significant number of documents that form a platform for bringing national judicial systems to a single model. It was established that the international approach to the formation of the judicial corps involves the differentiation of the evaluation procedure depending on the type of legal system, as well as the features of career advancement. A review of the practice of the European Court of Human Rights shows that most of the considered cases in which the applicants were citizens of Ukraine, who performed the duties of judges of courts of various instances, concerned the incorrect interpretation by national bodies of ensuring the independence of the judiciary and its functioning on the basis of responsibility, integrity, objectivity and transparency of the provisions of regulatory and legal acts, in particular in terms of bringing judges to disciplinary responsibility. It is summarized that international enforcement of the principle of immutability of judges in national legal systems is reproduced through the prism of such features as: 1) ensuring proper protection

of the rights, freedoms and legitimate interests of judges regardless of their position and the form of organization of the judicial body (instance); 2) a clear definition of the grounds for terminating the career advancement of a judge in order to avoid double interpretation of the provisions of legislative and other normative acts; 3) creation of a system of entities whose discretion includes the selection of applicants to fill vacant positions of judges and ensuring a transparent procedure; 4) determination of dismissal of a judge from the post by the most severe sanction that can be applied and creation of a procedure for appealing such a decision; 5) ensuring compliance with the principle of judicial independence at the stage of evaluating the professional activity of a judge; 6) ensuring the order of integration of international standards of administration of justice into national legal systems.

Key words: *judicial system, judiciary, court, career advancement, judicial corps, judicial power.*